

**IZVJEŠĆE O RADU UDRUGE
GRADOVA U REPUBLICI
HRVATSKOJ
za 2013. GODINU**

Sadržaj

KRATKI PREGLED AKTIVNOSTI u 2013. GODINI	4
I. POSLOVI PREDVIĐENI STATUTOM UDRUGE GRADOVA	5
1. SJEDNICE PREDSJEDNIŠTVA UDRUGE GRADOVA	5
2. SKUPŠTINA UDRUGE GRADOVA	6
3. NADZORNI ODBOR	6
4. RADNE SKUPINE.....	6
II. NORMATIVNE AKTIVNOSTI I PRAĆENJE PROVEDBE ZAKONA I DRUGIH PROPISA KOJI SE ODNOSE NA LOKALNU SAMOUPRAVU	7
1. Strategija upravljanja i raspolaganja državnom imovinom od 2013. do 2017. godine.....	7
2. Zakon o upravljanju državnom imovinom.....	8
3. Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o kulturnim vijećima.....	9
4. Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o javnoj nabavi	10
5. Strategija razvoja elektroničke javne nabave u razdoblju od 2013. do 2016. godine.....	11
6. Zakon o provedbi Uredbe (EZ) br. 1082/2006 Europskog parlamenta i Vijeća od 5. srpnja 2006. godine o Europskoj grupaciji za teritorijalnu suradnju (EGTS).....	11
7. Zakon o građevinskoj inspekciji.....	12
8. Zakon o prostornom uređenju	12
9. Zakon o gradnji.....	13
10. Zakon o održivom gospodarenju otpadom	14
11. Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o predškolskom odgoju i naobrazbi	15
12. Zakon o savjetima mladih.....	16
13. Porez na nekretnine	17
14. Porez na dodanu vrijednost	17
III. SURADNJA S PARTNERSKIM INSTITUCIJAMA	19

1.	OBUKA ČLANOVA PREDSTAVNIČKIH TIJELA I SAVJETA MLADIH	19
IV.	MEĐUNARODNA SURADNJA.....	20
1.	SURADNJA S ODBOROM REGIJA EUROPSKE UNIJE	20
2.	SURADNJA S MREŽOM UDRUGA LOKALNIH VLASTI JUGOISTOČNE EUROPE (NALAS).....	24
3.	SURADNJA SA SLOVENSKIM UDRUŽENJEM GRADOVA (SKUPNOST OBČIN SLOVENIJE): PROJEKT LOCPART – PROMICANJE I STVARANJE LOKALNIH PARTNERSTAVA U HRVATSKOJ I SLOVENIJI	26
4.	SURADNJA SA SVJETSKOM BANKOM	28
5.	RADIONICE U OKVIRU PROGRAMA LAF EUROPSKE KOMISIJE	29
6.	SUDJELOVANJE U NADZORU IPA OPERATIVNOG PROGRAMA “REGIONALNA KONKURENTNOST”	31
V.	VAŽNI SASTANCI I SUDJELOVANJU U RADU RADNIH TIJELA, RADNIH SKUPINA I POVJERENSTAVA NA NACIONALNOJ RAZINI	33
1.	SUDJELOVANJE U RADU SABORSKOG ODBORA ZA LOKALNU I PODRUČNU (REGIONALNU) SAMOUPRAVU.....	33
2.	SUDJELOVANJE U RADU VIJEĆA ZA VODNE USLUGE.....	34
VI.	DOGAĐANJA, EDUKACIJE I OSTALE AKTIVNOSTI	36
1.	PROGRAM INPULS - INOVACIJE I NAJBOLJA PRAKSA U LOKALNOJ SAMOUPRAVI.....	36
2.	SPECIJALISTIČKI PROGRAM IZOBRAZBE U PODRUČJU JAVNE NABAVE.....	39
3.	SEMINAR O NAPLATI POTRAŽIVANJA ZA JEDINICE LOKALNE SAMOUPRAVE	40
4.	KONFERENCIJA: „EUROPSKI FONDOVI NAKON PRISTUPANJA EUROPSKOJ UNIJI – USUSRET NOVOJ FINANCIJSKOJ PERSPEKTIVI“	41
5.	SUDJELOVANJE U PROJEKTU CIVINET – SLOVENSKO-HRVATSKE MREŽE GRADOVA ZA ODRŽIVO PLANIRANJE I UPRAVLJANJE PROMETOM.....	43
VII.	ORGANIZACIJSKI RAZVOJ	44
1.	NOVI ČLANOVI.....	44
2.	NOVA WEB STRANICA	44

KRATKI PREGLED AKTIVNOSTI u 2013. GODINI

Tijekom 2013. godini Udruga gradova održala je 2 sjednice Predsjedništva te 1 sjednicu Nadzornog odbora. Također, Udruga je nastavila i sa zakonodavnim aktivnostima usmjerenima prema nadležnim tijelima, ministarstvima, Vladi Republike Hrvatske i Odboru za lokalnu i područnu (regionalnu) samoupravu Hrvatskoga sabora. Nadležnim ministarstvima i saborskim odborima dostavljena su mišljenja na prijedloge zakona i prijedlozi izmjena zakona o vlasništvu; izvlaštenju; zakupu i kupoprodaji poslovnog prostora; kulturnim vijećima; javnoj nabavi; elektroničkoj javnoj nabavi; upravljanju i raspolaganju državnom imovinom; građevinskoj inspekciji; prostornom uređenju; gradnji; održivom gospodarenju otpadom; predškolskom odgoju i naobrazbi; savjetima mladih; porezu na nekretnine; porezu na dodanu vrijednost te na prateće podzakonske akte.

Udruga je u 2013. godini sudjelovala u radu Vijeća za vodne usluge, Savjeta za mlade Vlade Republike Hrvatske, Radnoj skupini za izradu Nacrta prijedloga Nacionalne obiteljske politike, Odbora za praćenje Operativnog programa Okoliš, Radnoj skupini za izradu i praćenje provedbe strategije borbe protiv siromaštva i socijalne isključenosti te Povjerenstvu za izradu nacrta prijedloga Uredbe o izmjenama i dopunama Uredbe o kakvoći vode za kupanje. Također, nastavila je provoditi obrazovne programe obuke članova gradskih predstavničkih tijela i savjeta mladih, kao i specijalistički program izobrazbe u području javne nabave. Udruga je bila uključena i u provedbu projekata INPULS - Inovacije i najbolja praksa u lokalnoj samoupravi te LOCPART - Promicanje i stvaranje lokalnih partnerstava u Hrvatskoj i Sloveniji te je organizirala NEXPO 2013 – Međunarodni sajam lokalne samouprave.

I. POSLOVI PREDVIĐENI STATUTOM UDRUGE GRADOVA

1. SJEDNICE PREDSDJEDNIŠTVA UDRUGE GRADOVA

5

Do studenog 2012. godine, Predsjedništvo Udruge gradova održalo je 2 sjednice Predsjedništva. Sjednice su održane **13. veljače** te **25. rujna 2013.** godine.

Na tematskom dijelu **10. sjednice Predsjedništva** održane 13. veljače 2013. raspravljalo se o Nacrtu prijedloga zakona o strateškim investicijama kojeg je sudionicima predstavio pomoćnik ministar gospodarstva, Darko Lorencin; suradnji Ureda za udruge Vlade Republike Hrvatske i Udruge gradova u provedbi Nacionalne strategije stvaranja poticajnog okruženja za razvoj civilnog društva od 2012. do 2016. godine te prijedlogu za izuzeće tržnica od primjene Zakona o fiskalizaciji u prometu gotovim novcem kojeg je predstavila Udruga hrvatskih tržnica. Potom se pristupilo radnom dijelu sjednice na kojem se donijela odluka o kupnji poslovnog prostora za Ured Udruge gradova, te su se jednoglasno prihvatili sljedeći strateški dokumenti: Izvješće o radu Udruge za 2012., Plan rada Udruge za 2013. godinu te izvješće Nadzornog odbora o radu Udruge. Uz to, jednoglasno su usvojeni i Izvještaj o financijskom poslovanju i izvršenju financijskog plana za 2012. te Financijski plan Udruge gradova za 2013. godinu.

Predsjedništvo Udruge gradova održalo je **11. sjednicu Predsjedništva** 25. rujna 2013. godine. Na sjednici je donesena odluka o daljnjim postupcima i aktivnostima Udruge gradova u vezi s uvođenjem gradova u sustav poreza na dodanu vrijednost, odluka u vezi zahtjeva za pokretanje izmjena u sustavu financiranja održavanja cesta te odluka o organizaciji te vremenu i mjestu održavanja Skupštine Udruge gradova u Republici Hrvatskoj. Također, Predsjedništvo je jednoglasno prihvatilo izmjene i dopune Financijskog plana za 2013. te imenovalo Marka Filipovića, zamjenika gradonačelnika Grada Rijeke, kao predstavnika Udruge gradova u Odbor za praćenje za Operativni program "Okoliš". Uz to, stručna služba Udruge informirala je članove Predsjedništva o sljedećem: održavanju Susreta gradonačelnika i poduzetnika 7. i 8. studenoga u Umagu; organizaciji edukacija o sustavu financijskog upravljanja i kontrola, unutarnjoj reviziji i obvezi potpisivanja Izjave o fiskalnoj odgovornosti za lokalne dužnosnike u suradnji s Ministarstvom financija, Sektorom za harmonizaciju unutarnje revizije i financijske kontrole u razdoblju listopad-studen 2013.; organizaciji regionalnih seminara o primjeni Zakona o održivom gospodarenju otpadom za dužnosnike i službenike u lokalnim jedinicama te za odgovorne osobe i zaposlenike komunalnih društava u suradnji s Ministarstvom zaštite okoliša i prirode u razdoblju listopad-

studeni-prosinac 2013. te o početku novoga ciklusa obuka vijećnika gradskih vijeća i savjeta mladih u suradnji sa Zakladom Friedrich Ebert. Uz to, Predsjedništvo je informirano o izvršenju Odluke o kupnji poslovnog prostora za Ured Udruge gradova te promjeni sjedišta Udruge gradova na novu adresu Palmotićeve 25.

2. SKUPŠTINA UDRUGE GRADOVA

Do 31.10.2013. nije održana niti jedna Skupština Udruge gradova.

3. NADZORNI ODBOR

Nadzorni odbor Udruge gradova održao je do 31.10.2013. godine održao jednu sjednicu.

Sjednica Nadzornog odbora održana je 13. veljače 2013. godine u Hotelu Palace, Zagreb s početkom u 10.00 sati. Na sjednici je razmatrano izvješće o financijskom poslovanju od 01. do 12. mjeseca 2012. godine. Utvrđeno je da su svi rashodi izvršavani sukladno redovnim aktivnostima Udruge i ugovorenim europskim projektima. Sve pozicije financijskog plana izvršavane su u okviru planiranih sredstava. Nadzorni odbor prihvatio je Izvještaj o financijskom poslovanju za 2012. godinu.

4. RADNE SKUPINE

Do 31.10.2013. niti jedna radna skupina nije bila aktivna.

II. NORMATIVNE AKTIVNOSTI I PRAĆENJE PROVEDBE ZAKONA I DRUGIH PROPISA KOJI SE ODOSE NA LOKALNU SAMOUPRAVU

7

1. Strategija upravljanja i raspolaganja državnom imovinom od 2013. do 2017. godine

Udruga gradova izrazila je svoju suglasnost s poglavljem 9. „Smjernice u upravljanju i raspolaganju nekretninama u vlasništvu Republike Hrvatske“, u dijelu koji se tiče jedinica lokalne samouprave, no dali smo i nekoliko konkretnih primjedaba. Naveli smo da su jedinice lokalne samouprave suglasne s dijelom Strategije koji se odnosi na potrebu zamjene suvlasničkih omjera i razvrgavanje zajednice geometrijskom diobom, budući su upravo na tome u prethodnom razdoblju jedinice lokalne samouprave i inzistirale.

U pogledu troškova razvrgnuća koji nisu zanemarivi, naveli smo kako ih jedinice lokalne samouprave redovito predujmljuju, ali nisu u mogućnosti dio troškova namiriti od države, premda je nerijetko udjel Republike Hrvatske u vlasništvu višestruko veći od udjela lokalne samouprave. U pogledu poglavlja 9.8. Strategije u kojemu se razmatra i predlaže rješavanje imovinskopravnih odnosa između Republike Hrvatske i jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, pozvali smo se na vežeći Zakon o poljoprivrednom zemljištu koji je razgraničio vlasništvo zemljišta unutar građevinskog područja na način da je zemljište koje se zateklo unutar građevinskog područja na dan 24. srpnja 1991. godine vlasništvo jedinice lokalne samouprave, a ono koje je izvan građevinskog područja vlasništvo Republike Hrvatske. Međutim, u tom se kontekstu u praksi pojavljuje problem da je određena nekretnina dijelom unutar, a dijelom izvan građevinskog područja, ali se u takvim slučajevima na nekretninu u cijelosti uknjižila Republika Hrvatska, usprkos činjenici da je za svaku takvu nekretninu od nadležnog ureda ishođeno uvjerenje da je nekretnina na dan 24. srpnja 1991. godine bila dijelom unutar građevinskog područja. Navedeno usporava i u bitnome otežava provedbu prostornih planova, a time postaje kočnica cjelokupnom razvitku i to uglavnom u ruralnim područjima, područjima posebne državne skrbi što sprječava povratak stanovništva na ovo demografski uništeno područje.

Do sada u tome smislu nije bilo nikakvih pomaka premda se Udruga gradova godinama kontinuirano zalaže za rješavanje imovinsko-pravnih problema i izmjenu normative koja se odnosi na imovinska pitanja. S time u vezi predložili smo da se u Prijedlogu Strategije upravljanja i raspolaganja državnom imovinom pod točkom 9.8. Rješavanje imovinskopravnih odnosa između Republike Hrvatske i jedinica lokalne i područne

(regionalne) samouprave, predvidi mogućnost darovanja građevinskog zemljišta jedinici lokalne samouprave koje je na dan 24. srpnja 1991. godini, nesporno bilo unutar građevinskog područja jer bi se na taj način omogućilo raspolaganje građevinskim zemljištem u skladu s danas važećom prostorno-planskom dokumentacijom.

Predložili smo ujedno da se temeljem Zakona o poljoprivrednom zemljištu te temeljem Zakona o prostornom uređenju i gradnji, odvoje građevinska područja od izvangrađevinskih, što bi omogućilo rješavanje imovinsko-pravnih odnosa na način da bi se građevinska područja vratila u vlasništvo jedinica lokalne samouprave, dok bi izvangrađevinska područja ostala u vlasništvu Republike Hrvatske. Naveli smo i konkretne primjere gradova na čijem je području Republika Hrvatska uknjižena na sva neizgrađena građevinska i izvangrađevinska područja što gradove stavlja u vrlo nepovoljnu situaciju jer priječi razvojne planove, kao i mogućnosti stambenog zbrinjavanja, time i općenito demografske obnove slabije naseljenih, nerazvijenijih područja.

8

2. Zakon o upravljanju državnom imovinom

Na Prijedlog navedenoga zakona istaknut je čitav niz konkretnih primjedaba pa je tako predloženo pojednostavljenje postupka i otklanjanje prepreka kako lokalne jedinice ne bi bile onemogućene provesti upis vlasništva u svoju korist na svim nekretninama upisanima kao društveno vlasništvo i općenarodna imovina. Ovo se posebno odnosilo na potencijalne probleme u kontekstu nerazvrstanih cesta te kod izgrađenog i neizgrađenog zemljišta koje je upisano kao opće dobro, odnosno društveno vlasništvo.

Predložili smo i drukčije formulacije, odnosno brisanje pojedinih riječi i izraza koje ne poznaju osnovni zakoni koji uređuju imovinu i imovinsko-pravne odnose, primjerice, izraza „posebne namjene“ koji ne poznaje Zakon o trgovačkim društvima, tim više što se u zakonskom tekstu nije preciziralo o kakvoj se namjeni trgovačkog društva radi. Predlagali smo i ispuštanje određenih odredaba Prijedloga čije bi usvajanje u bitnome otežalo rješavanje ionako složenih vlasničko-pravnih odnosa ili bi pak onemogućilo donošenje i/ili izmjene prostorno planske dokumentacije bez očitovanja i/ili suglasnosti Državnog ureda za upravljanje državnom imovinom kada se ima na umu da je Republika Hrvatska vlasnik ili suvlasnik velikog broja zemljišnih čestica.

Također, tražili smo brisanje odredaba koje su bile u neposrednoj suprotnosti s odredbama nekih drugih, posebnih zakona, primjerice, Zakona o prostornom uređenju i gradnji. Rezolutno smo se usprotivili izuzecima i oslobođenjima od obaveze plaćanja komunalne

naknade – neposrednom zadiranju u proračune jedinica lokalne samouprave te propise koji reguliraju pitanje plaćanja komunalne naknade ne samo za državna tijela već i trgovačka društva u vlasništvu države. Po ovom Prijedlogu državna poduzeća više ne bi bila obavezna plaćati komunalnu naknadu, što je neprihvatljivo svim lokalnim jedinicama u državi.

9

Također, postavili smo i pitanje plaćanja „komunalnog doprinosa“ kao javnog davanja kojeg bi Državni ured također bio oslobođen slijedom ove odredbe, a što je u direktnoj suprotnosti s propisima koji reguliraju ova pitanja. Uz navedeno, zatražili smo jasno definiranje pojma „javnog natječaja“ kada se govori o izboru ovlaštenog investicijskog društva, brisanje izraza „oblikovanje prijedloga prostornih rješenja za nekretnine“ bez da se detaljno pojasni o čemu se zapravo radi, definiranje što to znači „početna cijena“ te smo dali čitav niz drugih, konkretnih prijedloga i primjedaba radi postizanja konzistentnosti, ali i logičnosti budućih zakonskih rješenja. Tako smo, primjerice, zatražili brisanje odredbe čija bi doslovna primjena zapriječila realizaciju bilo kakvog darovanja. Uvjet za izdavanje građevne dozvole jest vlasništvo nad zemljištem, a po predloženoj odredbi uvjet za dobivanje zemljišta u vlasništvo bilo bi ishođenje građevne dozvole, što je nelogično i protivno. Stoga smo ponudili i konkretnu, preformuliranu odredbu prema kojoj bi svaki zahtjev za darovanjem morao biti obrazložen na način da je razvidna izvedivost projekta u svim aspektima, što se treba potkrijepiti svom raspoloživom dokumentacijom.

3. Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o kulturnim vijećima

Mišljenje na Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o kulturnim vijećima koji je bio u drugom saborskom čitanju uputili smo Ministarstvu kulture, također i Odboru za lokalnu i područnu (regionalnu) samoupravu Hrvatskoga sabora. Već smo u očitovanju na Prijedlog zakona u prvom čitanju prigovorili odredbi kojom se predlagalo da se kulturno vijeće osniva za područje županije, Grada Zagreba te grada koji ima više od 20.000 stanovnika, a na istovrsnu smo odredbu ukazali i u Konačnom prijedlogu zakona.

Naime, i Konačni prijedlog zakona predviđao je obavezu osnivanja kulturnih vijeća za gradove s više od 20.000 stanovnika, umjesto ranije važećih 30.000 stanovnika, dok se jedinicama s manje stanovnika od predloženih dvadeset tisuća davala tek mogućnost osnivanja vijeća. Ovakve smo izmjene ocijenili tek administrativnim dotjerivanjem teksta, a ne i suštinskim, sadržajnim ili pak potrebnim izmjenama i poboljšanjima Zakona. Gradovi i do danas na svome području osnivaju i financiraju rad čitavoga niza povjerenstava, savjeta, komisija i drugih raznih tijela kojima je zadaća baviti se određenim segmentima kulturnog djelovanja, ne samo kako bi se kultura promovirala, već i kako bi se očuvale tradicijske i

kulturološke posebnosti lokalnih zajednica. Usvajanje predložene izmjene, istakli smo u očitovanju, neće imati nikakvih, posebno ne pozitivnih učinaka, na kulturni život u okviru lokalnih jedinica.

Predložili smo, ukoliko nadležno Ministarstvo i Vlada Republike Hrvatske kao predlagatelj Konačnog prijedloga zakona ipak budu inzistirali na administrativnom određivanju obaveze osnivanja vijeća, usklađivanje s odredbama Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi jer smo ocijenili da je daleko primjerenije i realnije obvezati na osnivanje kulturnih vijeća velike gradove s više od 35.000 stanovnika, podredno i eventualno i gradove - sjedišta županija.

10

4. Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o javnoj nabavi

Mišljenje na Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o javnoj nabavi dano je kako bi se odredbe predložene od strane Ministarstva, odnosno Vlade kao predlagatelja, precizirale i poboljšale. Primjerice, predložili smo nadopunu odredbe koja se odnosi na podugovore i iznose pojedinih stavaka u ponudbenom listu koje se daju s namjerom podugovaranja, budući se u praksi često pojavljuju slučajevi protivni stajalištu Uprave za sustav javne nabave Ministarstva gospodarstva jer ponuditelji na ponudbenom listu iskazuju manji iznos stavke od onog kojeg su dali u troškovniku, računajući pri tome na manipulativne troškove.

Također, predložili smo konkretan stavak usmjeren na zaštitu žalitelja u postupku javne nabave. Naime, ukoliko žalitelji u postupku traže naknadu troškova pravnog zastupanja, dužni su uz žalbu priložiti i dokaz na temelju kojeg se može utvrditi da je trošak žalitelju stvarno i nastao. Rečeno iz razloga kako bi prekinula praksa Državne komisije za kontrolu postupaka javne nabave koja žaliteljima dosuđuje visoke troškove pravnog zastupanja, utemeljene na Tarifi odvjetničkih usluga prema procijenjenoj vrijednosti nabave što predstavlja izuzetno veliko financijsko opterećenje za žalitelja. Uz brojne druge formalne korekcije, predložili smo i da se samim Zakonom utvrdi detaljnije procedura provjere zahtjeva prema drugim naručiteljima o profesionalnom propustu gospodarskog subjekta koji je doveo do raskida ugovora.

5. Strategija razvoja elektroničke javne nabave u razdoblju od 2013. do 2016. godine

Načelno smo pozdravili donošenje Strategije razvoja elektroničke javne nabave u navedenom razdoblju što svakako predstavlja bitan korak naprijed u razvoju i izgradnji funkcionalnog i informatički suvremenog sustava javne nabave. Na pojedine konkretne odredbe, odnosno sam sadržaj Strategije Udruga gradova nije imala primjedaba te smo se u tom smislu i očitovali nadležnoj Upravi za sustav javne nabave pri Ministarstvu gospodarstva.

11

6. Zakon o provedbi Uredbe (EZ) br. 1082/2006 Europskog parlamenta i Vijeća od 5. srpnja 2006. godine o Europskoj grupaciji za teritorijalnu suradnju (EGTS)

Udruga gradova u očitovanju na Prijedlog zakona pošla je od činjenice da pozitivno zakonodavstvo Republike Hrvatske ne daje decidiranu ovlast osnivanja pravnih osoba čiji bi osnivači bile lokalne jedinice i koje bi u ime lokalnih jedinica sudjelovale u ostvarivanju međunarodne suradnje. Jednako tako, zakonodavstvo takvo postupanje, odnosno delegiranje ovlasti i nadležnosti iz samoupravnog djelokruga lokalnih jedinica niti ne priječi te smo stoga ocijenili upitnom opravdanost donošenja navedenog Zakona. Smatrali smo da već temeljem samoga Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi, lokalne jedinice slobodno surađuju, dakle uspostavljaju suradnju s odgovarajućim jedinicama lokalne i regionalne samouprave drugih država, sve u okviru njihova samoupravnog djelokruga, u skladu sa zakonom i međunarodnim ugovorima.

Ocijenili smo i da bi ekstenzivno, time i suvremenije tumačenje odredaba osnovnoga Zakona bilo i više no dovoljno uporište za sve vidove i sve oblike međunarodne suradnje lokalnih jedinica iz Hrvatske s lokalnim jedinicama drugih država, odnosno za suradnju pravnih osoba kojima su osnivači lokalne jedinice. Prigovorili smo i tome da sam Zakon čije se donošenje predlagalo nije sadržavao postupovne odredbe, nije davao smjernice, niti je pak dao razradu postupanja koja bi precizirala daljnje korake u kontekstu EGTS-a. Konkretnije, prigovorili smo i pravnom statusu grupacija budući domicilni pravni poredak ustanove navodi kao pravne osobe posve drukčije svrhe i ciljeva osnivanja.

7. Zakon o građevinskoj inspekciji

Udruga gradova razmotrila je Nacrt prijedloga zakona o građevinskoj inspekciji te je ocijenila bitnom novinom rješenje prema kojem bi nadzor nad izgradnjom građevina za koje se ne izdaje građevinska dozvola odnosno glavni projekt, preuzelo upravno tijelo jedinice lokalne samouprave nadležno za poslove komunalnog gospodarstva na čijem se području gradi/provodi zahvat u prostoru, odnosno njeno komunalno redarstvo. Upravno bi tijelo, osim navedenog, provodilo i nadzor nad uklanjanjem ruševina, oštećenja na postojećoj građevini, nad provedbom zahvata u prostoru koje nije građenje, osim rudarskih radova i građevina, dovršenjem zgrade u pogledu vanjskog izgleda i uređenja građevne čestice i provedbom odluke o zabrani građenja koju predstavničko tijelo jedinice donosi na temelju posebnog zakona.

12

Svako jačanje ovlasti lokalne samouprave jest dobrodošlo, međutim, izrazili smo realnu i opravdanu bojazan da će uvođenje novina iziskivati dodatne resurse, prvenstveno vezano uz znanje, stručne i radne kompetencije komunalnih redara, njihov broj i opremljenost. Naglasili smo da su financijska sredstva nužan preduvjet uspješne provedbe bilo kojega zakona u praksi pa tako i Zakona o građevinskoj inspekciji. Podredno, skrenuli smo pozornost i na potrebu donošenja novog, cjelovitog i daleko suvremenijeg Zakona o komunalnom gospodarstvu, kao primarnog Zakona kojime bi trebalo ovlasti komunalnih redara učiniti jačima i smislenijima, time i pogodnima svakodnevnom životu lokalne zajednice.

8. Zakon o prostornom uređenju

Zakon o prostornom uređenju propis je od izuzetnog značaja za lokalnu samoupravu pa je stoga i bio razumljiv interes gradova za uključivanjem u raspravu i za davanjem očitovanja i primjedaba. U ime Uduge gradova naveli smo kako je predlagatelj Zakona, rukovođen željom da pojednostavni i skрати postupak izrade prostornih planova i ishoda izdavanja dozvola kojima se dozvoljavaju zahvati u prostoru, a sve radi osiguravanja provođenja investicija, cijeli dosadašnji postupak učinio još i više nedorečenim i vremenski krajnje neizvjesnim.

Situaciju je posebno učinilo kompliciranijom to što pravilnik i uredba koji će osiguravati primjenu ovog propisa nisu izrađeni. Dodatno, izbacivanje detaljnih planova čiji je nivo obrade u primjeni olakšavao postupak izdavanja dozvola te ponovno vraćanje GUP-a, nakon što je u ranijim izmjenama i dopunama Zakona o prostornom uređenju i gradnji bio ispušten

iz popisa planova, ocijenili smo rezultatom nesustavnog promatranja prostornog planiranja u cjelini.

Također, Nacrtom prijedloga Zakona se planirala izrada prostornog plana Republike Hrvatske što smo ocijenili nepotrebnim jer se uvodi još jedan plan višeg reda, iznad županijskog, čime se dodatno komplicira praćenje stanja, namjene i planiranih zahvata u prostoru. Strategija ili drugi odgovarajući element je i više no dovoljan jer daje smjernice razvoja koje se kasnije razrađuju planovima nižeg reda. Daljnja primjedba odnosila se na ukidanje planiranja na razini detaljnih planova uređenja. Ovu razinu prostornih planova trebalo bi vratiti u Zakon i to iz više razloga. Ponajprije stoga jer je riječ o planovima kroz čiju se izradu najizravnije ostvaruje urbanističko planiranje. Teško je provedivo i zamislivo urbanističko planiranje starih jezgri, područja namijenjenih urbanoj obnovi i sl., a bez detaljnog planiranja.

13

Uz navedeno, detaljni plan je vrlo „zahvalan“ za izravno parceliranje sadržaja i od javnog i od privatnog interesa te premda je izrada detaljnog plana složen postupak, uvjereni smo da to ne može biti razlog njegova ukidanja. Predložili smo, na temelju mišljenja zaprimljenih iz gradova članova da se upravo lokalnoj samoupravi prepusti da ocjenjuje gdje je takav plan koristan, a gdje nije prikladan, ni potreban. Konačno, podsjetili smo predlagatelja i na činjenicu da je u sadržajnom smislu detaljni plan najdemokratičniji jer su njegova rješenja, posebno radi detaljnosti izrade, vrlo saglediva i pristupačna svakom zainteresiranom pojedincu jer iz tih planova svaki građanin dobiva mogućnost zornog predočenja konkretnog zahvata u prostoru, što nije slučaj kod druge prostorno planske dokumentacije.

9. Zakon o gradnji

U svome je mišljenju Udruga gradova istaknula kako je jedna od osnovnih primjedaba mogućnost izdavanja građevinske dozvole bez konačno riješenog pitanja vlasništva. Naime, sukladno Prijedlogu, građevinskom dozvolom odobrava se gradnja te je stoga vrlo upitna konstatacija da građevinska dozvola nema pravni učinak na vlasništvo i da taj akt ne predstavlja pravni osnov za stupanje u posjed nekretnine. Odgađanje rješavanja imovinskih odnosa tek nakon izdavanja građevinske dozvole, prema stajalištu Udruge gradova, ne doprinosi i neće doprinijeti pojednostavljenju rješavanja administrativnih poslova potrebnih za početak gradnje već se rješavanje vrlo bitnog pitanja – jednostavno odgađa.

Ocijenili smo stoga da su dosadašnji propisi kojima je uvjetovano rješavanje imovinskih odnosa prije izdavanja akta za gradnju bili daleko primjereniji pa i pravičniji. Dodatna primjedba općenito se odnosila na pitanje zakonitosti postojećih građevina te njihov

dosadašnji i budući upis u katastar i zemljišne knjige. Ovo stoga što je u poglavlju „Prijelazne i završne odredbe“ uvedena uporabna dozvola kao novi akt koji zamjenjuje sve dosadašnje akte za uporabu. Predlagatelju smo skrenuli pozornost kako smatramo potpuno nepotrebnim izdavanje uporabne dozvole za građevine izgrađene prije 15. veljače 1968., dakle izgrađene prije više od 45 godina. Općenito, nakon svih dosadašnjih mogućnosti upisa zgrada u zemljišne knjige, zakona koje je omogućio legalizaciju ogromnog broja zgrada, a bez pravih kriterija, smatramo da je vrijeme da se upisane građevine u zemljišnim knjigama bez tereta i napomena prihvate zakonitima. Potreba sređivanja nekretnina treba se odnositi samo na građevine za koje se vodi inspekcijski postupak te ne treba biti neselektivna.

14

10. Zakon o održivom gospodarenju otpadom

Itekako svjesni da je zbrinjavanje i gospodarenje otpadom od iznimnog značaja za sve lokalne jedinice, za građane i nevladine organizacije, jednako tako i za Republiku Hrvatsku i tijela središnje državne vlasti, premda su ingerencije i konkretizacija zakonskih i podzakonskih odredaba pretežito u nadležnosti i na trošak lokalnih jedinica, predlagatelju i resorno nadležnom Ministarstvu skrenuli smo pozornost da provedbu javne rasprave u vrijeme trajanja izbornih rokova i radnji smatramo ne samo neprimjerenim, već i tendencioznim. Predizborno vrijeme i vrijeme konstituiranja gradskih vijeća svakako nije razdoblje koje dopušta posvećenost i fokusiranje na izmjene normative, a svakako nije najbolje razdoblje za provedbu javne rasprave o temi takvog značaja kao što je gospodarenje otpadom. Lokalne jedinice jednostavno nisu imale dovoljno vremena za pripremu i očitovanje na rješenja koja su predložena Nacrtom, ponegdje nisu imale čak ni saznanja o početku i trajanju rasprave.

Posljedično tome nije postignuta dovoljna razina saznanja o učincima i posljedicama koje će usvajanje ovoga Zakona prouzročiti, a to je sukladno domicilnom zakonodavstvu kao i pravnoj stečevini Europske unije, jedna od temeljnih obaveza predlagatelja propisa. Posebno je to bila zadaća predlagatelja ovako značajnoga Zakona koji je lokalnoj samoupravi donio čitav niz novina, novih obaveza i odgovornosti te je pred lokalne jedinice postavio mnoge financijske i strukturne izazove i potrebe za prilagodbama.

Dodatno, izrazili smo nepodijeljeno protivljenje izdvajanju djelatnosti prikupljanja otpada iz komunalnih djelatnosti, tim više što takva praksa nije dijelom europske pravne stečevine, niti je ustanovljena direktivom, uredbom ili bilo kojim drugim pravnim aktom visokog stupnja obvezatnosti. Čak štoviše, sukladno pravnoj stečevini EU svaka država članica može, sukladno svojim specifičnostima i potrebama, definirati model i rješenja koja ocijeni primjerenima i optimalnima. Argumentaciju smo pronašli u tome da u Europskoj uniji ne

postoji jedinstvena stambena i komunalna politika te je na svakoj od zemalja članica da pronađe najbolji nacionalni model za rješavanje spomenutih pitanja.

Ocijenili smo da se ovim Nacrtom zakona komunalna poduzeća svode isključivo na pružatelje usluga te da se zanemaruju dosadašnje uspješne aktivnosti u području edukacije, ulaganja u sustave odvojenog skupljanja otpada te uspostavljanje cjelovitih rješenja postupanja s otpadom. Slijedom svih iznijetih argumenata, kao nacionalna organizacija gradova iskazali smo jedinstveno stajalište da se donošenje i primjena Zakona o održivom gospodarenju otpadom – moraju odgoditi te smo upozorili na mogućnost nastupanja dugoročne i teško popravljive štete ukoliko se usvajanju tako bitnog Zakona pristupi ishitreno i nepripremljeno.

15

11. Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o predškolskom odgoju i naobrazbi

Očitovanje u vezi s izmjenama Zakona o predškolskom odgoju i naobrazbi Udruga gradova dala je nastavno na ranije dopise upućene Ministarstvu znanosti, obrazovanja i sporta, u kojima smo iznijeli konkretne prijedloge i inicijative za izmjenama, između ostaloga i Zakona o predškolskom odgoju i naobrazbi te nastavno na Preporuke za izmjene i poboljšanje normativnog okvira lokalne samouprave izrađene od strane Udruge gradova u 2012. godini.

Skrenuli smo pozornost predlagatelju izmjena i dopuna Zakona na činjenicu da prijedlog izmjena i dopuna Zakona o predškolskom odgoju i naobrazbi ne predviđa osiguravanje dodatnih sredstava iz Državnog proračuna u kontekstu organiziranja predškole, iz čega se zaključuje da će sredstva za predškolu biti dužne osigurati same jedinice lokalne samouprave. Ustvrdili smo kako bi se program koji je obavezan trebao financirati iz Državnog proračuna Republike Hrvatske te smo predložili, budući su dječji vrtići u nadležnosti jedinica lokalne samouprave i one ih financiraju uz sudjelovanje roditelja, da se utvrdi točan iznos s kojim će država financirati ovaj obavezni program.

Skrenuli smo (i ponovo) pozornost predlagatelja na realnost i na stanje u pojedinim gradovima budući pojedini gradovi i općine u svojim vrtićima provode za roditelje besplatni program predškole i to samo za onu djecu koja do sada nisu pohađala vrtić, dok se u drugim lokalnim jedinicama predškola naplaćuje roditeljima što upućuje na različite financijske mogućnosti osnivača. Također, u Hrvatskoj je mnogo disperziranih i izoliranih naselja u kojima djeca niti nemaju mogućnost pohađanja vrtića bez putovanja, što znači da bi lokalne jedinice bile obavezne osigurati značajna financijska sredstva za prijevoz takve djece uz što se nužno nameće i pitanje organiziranja i financiranja čuvanja djece. Sve navedeno zorno

prikazuje da se radi o znatnim materijalnim sredstvima koja lokalne jedinice jednostavno neće biti u mogućnosti osigurati.

U mišljenju smo naveli kako je jedna od mogućnosti poštivanja načela jednakosti za svu djecu te za osiguravanje kvalitetnih uvjeta za provedbu programa - financiranje predškole po principu provedene decentralizacije osnovnog školstva uz utvrđivanje dodatnih izvora financiranja. Svjesni nejednakosti financijskih mogućnosti gradova i općina, uvjereni smo kako ovo načelo neće biti provedivo ukoliko se ne financira i ne podrži iz Državnog proračuna Republike Hrvatske pa smo i predložili da se predškola financira kroz povećanje dijela poreza na dohodak za decentralizirane funkcije.

16

12. Zakon o savjetima mladih

Uvodno smo, kao višegodišnji provoditelj programa obuke vijećnika gradskih vijeća i savjeta mladih u gradovima, istaknuli neslaganje s tvrdnjom Ministarstva da Zakon o savjetima mladih u praksi nije imao pozitivne učinke, jer smo se tijekom provedbe programa obuke itekako uvjerali da su se pozitivni učinci Zakona pokazali u praksi. U velikom broju gradova uspostavljena je vrlo kvalitetna suradnja tijela gradskih vlasti, također i gradske uprave sa članovima savjeta mladih.

Dapače, u određenom su broju gradova stvorene i omogućene sve pretpostavke u smislu osiguranja prostora, pravne podrške, informatičke opreme, dostave materijala za sjednice, uključivanja prestavnika savjeta mladih u rad odbora i povjerenstava predstavničkog tijela te u rad samog predstavničkog tijela. Ocijenili smo stoga da je Zakon o savjetima mladih u praksi imao čitav niz pozitivnih učinaka, a pri tome nije predstavljao znatno i/ili znatnije financijsko opterećenje za gradove što je bitno uvijek, a posebno danas. Što se tiče Zakona o savjetima mladih kao „sredstva osiguravanja modela za savjetovanje predstavničkog tijela jedinice s mladima pri donošenju odluka od značaja za mlade“ ocijenili smo da ni predmetni Zakon nije iznimka utoliko što nije u potpunosti zaživio kao osnova za osiguravanje zastupljenosti mladih u donošenju odluka koje se odnose na mlade na razini jedinica. Jednako tako ni čitav niz zakona i drugih propisa te akcijskih planova i inicijativa koje sadrže obvezu konzultiranja sa zainteresiranom javnošću i strukovnim organizacijama jednostavno nije zaživio pa u tom smislu niti Zakon o savjetima mladih nije i ne može biti iznimka.

U vezi s procedurom izbora savjeta mladih prema važećem Zakonu o savjetima mladih koja je, prema navodima predlagatelja, bila „nedorecena i ostavljala puno prostora za heterogenost postupaka“ to nismo ocijenili negativnom okolnošću, već naprotiv. Ukoliko je

na lokalnoj samoupravi da sama osmisli mjesnu samoupravu i njezine organizacijske oblike na svome području, tada heterogenost pri određivanju načina izbora članova savjeta mladih u gradovima ne bi trebala biti promatrana u negativnom kontekstu, već dapače, trebala bi biti promatrana kao iskaz samostalnosti lokalne samouprave te njezine svijesti o značaju uključivanja mladih u javni život zajednice.

17

Uz navedene, načelne primjedbe, dali smo i čitav niz vrlo konkretnih primjedaba na Zakon. Odmah po upućivanju mišljenja kontaktirani smo od strane Ministarstva te su predstavnici Udruge bili na sastanku na kojem se potanko raspravljalo o rješenjima koja smo predložili. Zaključeno je da će se stajališta Udruge gradova usvojiti i ugraditi u zakonski tekst koji će se pripremati za drugo saborsko čitanje.

13. Porez na nekretnine

Udruga gradova analizirala je stanje evidencija o komunalnoj naknadi u 130 jedinica lokalne samouprave kao pripremu za uvođenje poreza na nekretnine. Obavljene su brojne interne konzultacije s Poreznom upravom prilikom izrade prvog nacrtu prijedloga zakona o porezu na nekretnine. Udruga je sudjelovala u javnoj raspravi o Nacrtu prijedlog zakona. Organizirano je 6 regionalnih javnih rasprava (Zagreb, Rijeka, Šibenik, Dubrovnik, Osijek i Varaždin) o Nacrtu prijedloga zakona. Obavljene su dodatne interne konzultacije nakon javnih rasprava i pripremljeni opsežni komentari na prijedlog zakona.

14. Porez na dodanu vrijednost

Sukladno izmjenama Zakona o PDV-u kojim se usklađuje domaće zakonodavstvo sa zakonodavstvom EU, svi subjekti koji obavljaju djelatnost davanja u zakup poslovnih prostora (uključivo gradove) i ostvaruju više od 230.000 kuna prihoda s te osnove, bili su ući u sustav PDV-a 1. srpnja 2013. godine. Udruga je obavila razgovore s Ministarstvom financija i Poreznom upravom o tehničkim problemima vezanim uz uvođenje gradova u sustav. Dogovorena je odgoda primjene Zakona o PDV-u do 1. siječnja 2014. godine. Udruga gradova vodila je aktivnu koordinaciju između gradova i Porezne uprave u cilju ujednačene primjene odgode. Udruga je Ministarstvu financija podnijela prijedlog izmjena Pravilnika o PDV-u u cilju usklađenja Pravilnika sa Zakonom i preciznijeg definiranja postupka utvrđivanja obveze uključivanja gradova u sustav PDV-a.

Na 11. sjednici Predsjedništva usvojen je zaključak da se obave dodatni razgovori s ministrom financija u cilju isključivanja gradova iz sustava. Sastanak s ministrom financija održan je 4. studenog 2013. godine. Na sastanku je razjašnjena obveza uključivanja gradova u sustav PDV-a i vezani problemi poput utjecaja porezne obveze na likvidnost gradskog proračuna. Udruga i Porezna uprava organizirat će edukaciju za gradske službe kako bi se na vrijeme 18 pripremili za ulazak u sustav PDV-a. Udruga će osigurati savjetodavne usluge za članstvo u razdoblju uvođenja gradova u sustav.

III. SURADNJA S PARTNERSKIM INSTITUCIJAMA

1. OBUKA ČLANOVA PREDSTAVNIČKIH TIJELA I SAVJETA MLADIH

19

Tijekom 2013. godine, Udruga gradova nastavila je s programom **obukom članova gradskih predstavničkih tijela i savjeta mladih** u suradnji sa **Zakladom Friedrich Ebert**. Dvodnevna obuka se održava na zahtjev gradova članova i obuhvaća programom i temama sva pitanja bitna za rad vijećnika, od teorijskih o Ustavu i propisima, do praktičnih koja se odnose na rad vijeća, ulogu vijećnika, suradnju, dijalog i zastupanje interesa i stajališta.

Program se odvija kroz **5 interaktivnih modula**:

1. sustav lokalne samouprave;
2. rad predstavničkog tijela;
3. financiranje lokalne samouprave;
4. odgovorno zastupanje interesa građana;
5. vještine u obavljanju vijećničke dužnosti.

Do 31. listopada 2013. godine, održano je ukupno **6 obuka** u **gradovima Čakovcu, Kastvu, Kninu, Metkoviću, Daruvaru**, te na **otoku Krku** za vijećnike **grada Krka i općina Omišalj i Punat**. Uz to, održane su **3 obuke** za članove stranke Hrvatski Laburisti – Stranka rada na zahtjev stranke.

Neke od tema obuke su djelokrug, tijela, ovlasti i financiranje jedinica lokalne samouprave; sudjelovanje građana u procesima odlučivanja; odnosi između izabranog čelnika i vijeća te timski rad; osnove javnog nastupa; etika; akti i nadzor zakonitosti; te funkcioniranje savjeta mladih.

IV. MEĐUNARODNA SURADNJA

1. SURADNJA S ODBOROM REGIJA EUROPSKE UNIJE

20

Odbor regija savjetodavno je tijelo EU, osnovano 1994. s namjerom zaštite interesa lokalnih i regionalnih vlasti u zakonodavnom postupku Europske unije koji se tiče njihovog djelokruga nadležnosti. Odbor regija tijekom svog rada usvaja mišljenja na predložene akte EU te donosi rezolucije na aktualne teme. Područja u kojima Odbor regija ima pravo predlagati svoja mišljenja su: gospodarska, socijalna i teritorijalna kohezija, promet i trans-europske mreže, zapošljavanje, društvene djelatnosti, obrazovanje, mladi, kultura, javno zdravstvo, sport, energetika i zaštita okoliša.

Sukladno odredbama Lisabonskog sporazuma, Odbor regija ima pravo žalbe Europskom sudu pravde u slučajevima zaštite načela supsidijarnosti. U isto vrijeme, Odbor regija redovite objavljuje stručne studije o različitim aspektima lokalne i regionalne dimenzije EU te predstavlja mjesto okupljanja lokalnih i regionalnih vlasti u Bruxellesu putem organiziranih konferencija, seminara i izložbi.

Republika Hrvatska sudjeluje u radu Odbora regija od veljače 2012. preko svoga nacionalnog izaslanstva s promatračkim statusom. Ulaskom RH u punopravno članstvo Europske unije, hrvatsko izaslanstvo u Odboru regija EU postalo je također punopravno.

Kao promatrači, članovi hrvatskog izaslanstva imali su pravo sudjelovati u radu tijela Odbora regija, pa su takom tijekom 2012. i 2013. sudjelovali na 8 plenarnih sjednica (od 94. do 101. sjednice), 9 sjednica predsjedništva (od 137. do 145. sjednice) te sjednicama radnih skupina .

Članovi izaslanstva

Sukladno prijedlozima nacionalnih udruga lokalnih i regionalnih vlasti te odluci Vlade RH od 28. ožujka 2013., za članove i zamjenike hrvatskog izaslanstva nakon 1. srpnja 2013. izabrani su sljedeći lokalni i regionalni dužnosnici.

Članovi (9) su: Vojko Obersnel (predsjednik Izaslanstva, Grad Rijeka), Nikola Dobroslavić (dopredsjednik, Dubrovačko-neretvanska županija), Jelena Pavičić-Vukičević (Grad Zagreba), Davor Žmegač (Grad Kutina), Predrag Štromar (Varaždinska županija), Ivan Jakovčić (Istarska županija), Danijel Marušić (Brodsko-posavska županija), Snježana Bužinec (Općina Jakovlje) te Bruno Hranić (Općina Vidovec).

Zamjenici članova (9) su: Tulio Demetlika (Grad Labin), Josipa Rimac (Grad Knin), Željko Sabo (Grad Vukovar), Viviana Benussi (Istarska županija), Miroslav Čačija (Bjelovarsko-bilogorska županija), Blanka Glavica-Ječmenica (Varaždinska županija), Andrija Rudić (Sisačko-moslavačka županija), Martin Baričević (Općina Jasenice) te Ivana Posavec-Krivec (Općina Križ).

21

Obzirom na to da je imenovanje provedeno krajem ožujka, dakle prije lokalnih izbora, nekim članovima i zamjenicima izaslanstva u međuvremenu je promijenjen status mandata. Tako pet članica i članova odnosno zamjenica i zamjenika nisu ponovno reizabrani na izvršne funkcije jedinica lokalne odnosno regionalne samouprave, već su osvojili mandate kao članovi predstavničkih tijela (Glavica-Ječmenica, Pavičić-Vukičević, Posavec-Krivec, Jakovčić i Čačija). Jedina je iznimka g. Žmegač koji se nije kandidirao na lokalnim izborima te je stoga ostao bez mandata, a zbog čega trenutno hrvatsko izaslanstvo nastupa u krnjem sastavu od 8 članova. Izmjene i dopune članstva delegacije planirane su do kraja 2013. godine, nakon konstituiranja novih upravljačkih tijela nacionalnih udruga lokalnih i regionalnih vlasti (Udruga gradova, Udruga općina i Hrvatska zajednica županija).

Koordinacija izaslanstva

Koordinacija hrvatskog izaslanstva u Odboru regija EU nastavak je koordinacijskih aktivnosti koje je ured Udruge gradova započeo u 2010. s inicijativom za suosnivanje Zajedničkog savjetodavnog odbora između Odbora regija EU i Republike Hrvatske.

Za koordinate hrvatskog promatračkog izaslanstva izabrani su Sofija Babić iz Udruge gradova u RH i Mladen Ivanović iz Udruge općina u RH. Od 1. srpnja 2012., koordinaciju hrvatskog izaslanstva umjesto gđe. Babić preuzima Marko Ercegović, savjetnik u Udruzi gradova.

Zadaci koordinacije u najvećoj su se mjeri svodili na posredovanje između hrvatskih članova i stručnih službi Odbora regija za aktivnosti poput dostave popisa imenovanih članova i zamjenika, prijave informatičko-komunikacijskih problema, prijave nazočnosti članova na plenarnim sjednicama, prijevod i dostavu radnih materijala te obavljanje ostalih administrativnih poslova po potrebi. Tako je za potrebe informiranja na službenim stranicama Odbora regija priređen prilog o hrvatskom nacionalnom izaslanstvu te lokalnoj i regionalnoj samoupravi, a koji je od 1. srpnja dostupan javnosti (<http://cor.europa.eu/hr/about/nationaldelegations/Pages/croatia.aspx>).

Ukupna koordinacija izaslanstva odvija se iz ureda Udruge gradova u Zagrebu. U 2012. za potrebe koordinacije i nadoknade nastalih troškova koordinacije primljena je donacija Vlade

RH u iznosu od 200.000 kuna. Nakon 1. travnja 2013. nisu odobrena dodatna sredstva niti postoje naznake hoće li i kada nova donacija biti uplaćena.

Rad nacionalnog izaslanstva u Odboru regija EU

22

Od 1. srpnja 2013., hrvatski članovi imaju puno pravo za aktivno sudjelovanje u radu Odbora regija (plenarne sjednice te sjednice radnih tijela) što podrazumijeva pravo predlaganja amandmana na mišljenja, rezolucije i druge akte Odbora regija te pravo kandidiranja za funkciju izvjestitelja kod pojedinih tema na dnevnom redu.

Članovi hrvatskog izaslanstva bili su uključeni u proslavu ulaska RH u EU članstvo koju je organizirala Misija RH u Bruxellesu, 3. srpnja 2013.

Isti dan, na 102. plenarnoj sjednici, hrvatsko izaslanstvo službeno je primljeno u punopravno članstvo. U okviru te plenarne sjednice, u Bruxellesu je pozvano 15 lokalnih novinara koje su predložili članovi izaslanstva, a koji su tom prilikom upoznati s radom Odbora regija, hrvatskim izaslanstvom te ostalim institucijama EU. Studijsko putovanje novinara zajednički je organizirala koordinacija hrvatskog izaslanstva i press služba Odbora regija.

Na izvanrednoj sjednici Predsjedništva u Vilniusu (Litva), održanoj početkom rujna 2013. sudjelovao je predsjednik izaslanstva g. Obersnel. U listopadu je održana 103. plenarna sjednica na kojoj je sudjelovalo hrvatsko izaslanstvo. Tijekom istog tjedna, u Bruxellesu je održana tradicionalna manifestacija Europski tjedan gradova i regija prilikom koje su članovi izaslanstva sudjelovali na predstavljanju Ureda hrvatskih regija. Sljedeća, 104. plenarna sjednica zakazana je za kraj studenoga.

Tijekom proteklog razdoblja od dobivanja punopravnog članstva, članovi izaslanstva sudjeluju u radu pet radnih grupa (Komisija za politiku teritorijalne kohezije, Komisija za obrazovanje, mlade, kulturu i istraživanje, Komisija za okoliš, klimatske promjene i energiju, Komisija za građanstvo, upravljanje, institucionalna pitanja i vanjske odnose te Komisija za prirodne resurse). U radu Komisije za gospodarsku i socijalnu politiku hrvatsko izaslanstvo nije zastupljeno zbog činjenice da se niti jedan član odnosno članica nisu opredijelili za rad u njoj. Prema poslovniku Odbora regija član nacionalne delegacije može sudjelovati u radu najviše dvije komisije.

Preporuke za budući rad izaslanstva

S obzirom na punopravno članstvo hrvatskog izaslanstva, u narednom razdoblju predviđa se pojačana potreba za opsežnijom koordinacijom između članova hrvatske delegacije i članova

drugih nacionalnih delegacija u Odboru regija, posebice u kontekstu zagovaranja interesa hrvatske lokalne samouprave i širih, regionalnih suradnji.

S obzirom na činjenicu da koordinacija hrvatskog izaslanstva nema vlastite prostore u Bruxellesu, buduća kvalitetna koordinacija hrvatskih članova bit će izrazito otežana. Osiguravanje radnog prostora za obavljanje poslova koordinacije trebao bi biti jedan od prioriteta u sljedećem razdoblju. Usporedbe radi, od postojećih 28 nacionalnih delegacija u Odboru regija samo ih troje, pored Hrvatske, nema stalno predstavništvo odnosno ured u Bruxellesu (Luksemburg, Malta i Slovenija).

23

Osiguranje financijskih sredstava za rad koordinacije i dalje je aktualan prioritet. Pri tome je važno napomenuti da su dosadašnja sredstva iz donacije ministarstva trošena na putne troškove i smještaj koordinatora, koji putuju u Bruxelles pri svakoj plenarnoj sjednici. S druge strane, zbog ograničenih sredstava i raspoloženog vremena, nacionalni koordinatori uopće ne nazoče sjednicama radnih komisija Odbora regija koje se održavaju na tjednoj bazi i traju svega par sati.

U narednim mjesecima planirano je uspostavljanje bližih kontakata izaslanstva Odbora regija sa zastupnicima u Europskom parlamentu i članovima Europskog socijalnog i gospodarskog vijeća.

2. SURADNJA S MREŽOM UDRUGA LOKALNIH VLASTI JUGOISTOČNE EUROPE (NALAS)

24

U toku 2013. Udruga gradova u RH nastavila je vrlo uspješno prošlogodišnju suradnju s NALAS-om, prvenstveno na organizaciji sajma **NEXPO 2013 - međunarodnog sajma lokalne samouprave** koji je bio održan od 25. do 27. rujna 2013. godine. Udruga gradova je u suradnji s NALAS-om te gradovima Rijekom i Opatijom bila odgovorna za tehničku realizaciju te pripremu sajma. Nakon prvog sajma održanog u Sarajevu 2011., ovogodišnji sajam okupio je preko 1700 posjetitelja, 390 pravnih osoba te 230 gradonačelnika iz 16 država.

Uvod u sajam bila je međunarodna konferencija u Hrvatskom kulturnom domu na Sušaku "The road to EU integration – removing barriers, unlocking our potentials" koja je problematizirala ulogu lokalnih vlasti u procesu EU integracija. U diskusiji predstavnika lokalnih vlasti jugoistočne Europe s dužnosnicima EU istaknuta je potreba jačeg uključivanja lokalne samouprave u euro-integracijske procese. Kako je naglasio predsjednik NALAS-a, Anton Peršak, život građana odvija se u lokalnim zajednicama, stoga lokalne vlasti igraju ključnu ulogu u procesu priključivanja, a ta uloga mora biti prepoznata od EU i nacionalnih vlada. S tim zaključcima usvojena je i deklaracija NEXPO 2013. Službenim otvaranjem u četvrtak 26. rujna započela je dvodnevna sajamska manifestacija koja je okupila 81 izlagača. Domaćini, gradonačelnik Rijeke, Vojko Obersnel, i gradonačelnik Opatije, Ivo Dujmića, pozdravili su okupljene zaželjevši im dobrodošlicu te uspješno povezivanje i razmjenu iskustava. Nakon njih pozdrave su uputili ministar uprave Arsen Bauk i predsjednik Udruge općina u RH, Đuro Bukvić.

Pored sajamskog djela, NEXPO 2013 imao je i bogati program radionica koje su vodili međunarodni partneri: Europska komisija i Odbor regija na temu lokalni ekonomski razvoj, Energy Cities, GIZ Open regional fund i Regea na temu energetska tranzicija gradova jugoistočne Europe, Svjetska banka na temu gradova bez korupcije, Nacionalno udruženje lokalnih vlasti Bugarske na temu priprema za EU članstvo, Slovensko udruženje gradova i općina na temu integriranja i zapošljavanja mladih te Ekonomski fakultet Sveučilišta u Rijeci na temu certifikata za business friendly lokalne jedinice jugoistočne Europe.

U okviru sajma organiziran je i Mayors' cafe u čijem su ekskluzivnom prostoru gradonačelnici i drugi važni gosti mogli nesmetano razgovarati. Kako bi olakšali susrete izlagača iz poslovnog sektora i predstavnika lokalne samouprave paralelno s ostalim aktivnostima NEXPO-a trajao je i matchmaking program s unaprijed dogovorenim sastancima. Putem online sistema

rezervacije termina, čak 180 pravnih osoba registriralo se i dogovorilo sastanke s potencijalnim partnerima.

Uz sajam NEXPO 2013, Udruga gradova je surađivala s NALAS-om i u radu **Radne skupine za održivi turizam**. NALAS-ova radna skupina za održivi turizam (održala je 27. i 28. ožujka 2013. svoj redovni susret, ovaj put u Hrvatskoj, a domaćin je bila zagorska općina Sveti Križ Začretje.

25

Goste - eksperte za turizam odnosno predstavnike udruga lokalne samouprave iz Slovenije, BiH, Makedonije, Rumunjske, Bugarske, Kosova, Albanije i Turske - pozdravili su i s političko-gospodarskom situacijom u županiji upoznali saborski zastupnik Željko Kolar, krapinsko-zagorska županica Sonja Borovčak, gradonačelnik Zaboka i **predstavnik Udruge gradova Ivan Hanžek** i načelnik Sv. Križa Začretja Ivan Kranjčić.

Predstavnica lokalne turističke zajednice Ksenija Tomić naznačila je turističku strategiju ovog dijela Zagorja, a prikazan je i najnoviji promidžbeni film. Skup je uspješno organizirao i moderirao hrvatski član radne skupine, predstavnik Udruge općina u RH i Udruge gradova u RH, općinski pročelnik Marko Kos, koji se pobrinuo i za kulturno-povijesni i eno-gastronomski dio programa.

Intenzivno aktiviranje ove radne skupine NALAS-a događa se uz stručnu pomoć talijanske udruge lokalne samouprave ANCI. Cilj je izrada regionalne povelje o održivom turizmu na lokalnoj razini (SEE Charter on Sustainable Tourism/Position paper) kao i strateških dokumenata odnosno alata te financijskih izvora. Posebna pozornost poklanja se specifičnosti zemalja u regiji i pogodnostima koje mogu proisteći iz suradnje i dijeljenja dobre prakse, akcijskom povezivanju subjekata lokalne samouprave kao i europskom proračunskom kontekstu u razdoblju 2014. - 2020.

3. SURADNJA SA SLOVENSKIM UDRUŽENJEM GRADOVA (SKUPNOST OBČIN SLOVENIJE): PROJEKT LOCPART – *PROMICANJE I STVARANJE LOKALNIH PARTNERSTAVA U HRVATSKOJ I SLOVENIJI*

26

Europska komisija je u 2012. godini odobrila **projekt tehničke pomoći hrvatskim i slovenskim gradovima za izradu i prijavu projekata u program Europa za građane**. Projekt je vrijedan 100.000 eura, a provodi ga Udruga gradova u partnerstvu sa Skupnost občin Slovenije. U sklopu projekta Udruga gradova (UG) i Skupnost občin Slovenije (SOS) direktno su radili sa hrvatskim i slovenskim gradovima na **utvrđivanju projekata koje će gradovi nominirati za financiranje iz programa Europa za građane** u cilju povećanja uspješnosti gradova na natječajima programa Europa za građane.

Nakon niza aktivnosti u 2012. godini (službeno otvaranje projekta LocPart u Mariboru prva projektna radionica u Podčetrtku, druga projektna radionica u Rovinju), 22. i 23. ožujka 2013. godine je održana **završna konferencija projekta** u gradu Biogradu na Moru.

Konferencija je okupila predstavnike 19 gradova i općina iz Slovenije i Hrvatske koje je pozdravio predsjednik gradskog vijeća Tonči Šangulin. Naglasio je važnost međunarodne suradnje gradova i općina, pri čemu je istaknuo primjer Biograda na Moru koji je u posljednjih par godina prijavio i proveo nekoliko uspješnih projekata takve vrste, financiranih sredstvima EU.

Konferencija je kulminacija dosadašnjih aktivnosti koje su zajednički provodili Udruga gradova u Republici Hrvatskoj i Skupnost občin Slovenije, nacionalna udruženja lokalnih vlasti, s namjerom jačanja postojećih i uspostavljanja novih partnerstava između jedinica lokalnih samouprava dviju država.

Na konferenciji su predstavljeni postojeći rezultati projekta, informativna publikacija "Hrvatsko-slovenska partnerstva za Europu građana: mi surađujemo, a vi?" te interaktivni web portal za stvaranje partnerstava između hrvatskih i slovenskih gradova **Lokalna partnerstva (www.locpart.eu)** čiji je cilj olakšati pronalazak odgovorajućih partnera među gradovima i općinama.

Ujedno su predstavljeni i primjeri uspješne hrvatsko-slovenske suradnje na lokalnoj razini, koju su prezentirali predstavnici gradova Biograd na Moru, Lepoglava i Maribor, te općina Breznički Hum, Medulin i Šmartno pri Litiji. Završna diskusija otvorila je pitanje rješavanja evidentiranih prepreka za uspostavljanje međunarodne suradnje na lokalnoj razini te

planova za budućnost koji se tiču širenja platforme uspostavljene projektom i portalom Lokalna partnerstva na susjedne zemlje u regiji. Zaključak konferencije jest da su potrebni daljnji napori kako bi se lokalnim dužnosnicima i službenicima približile mogućnosti uspostavljanja i financiranja međunarodnih lokalnih partnerstava.

4. SURADNJA SA SVJETSKOM BANKOM

U 2013. godini Udruga gradova nastavila je prošlogodišnju suradnju sa Svjetskom bankom na **analizi odgovornosti gradova u upravljanju javnim rashodima**. SAFE Trust Fund, zaklada Svjetske banke, odobrila je Udruzi gradova darovnicu u iznosu 990.000 kuna za provedbu analize odgovornosti gradova u upravljanju javnim rashodima (PEFA). **U pilot projektu sudjelovat će gradovi Crikvenica, Labin, Sisak i Koprivnica**. Navedeni gradovi bit će prvi europski gradovi koji će implementirati PEFA metodologiju. Analizom se želi utvrditi **kvaliteta upravljanja javnim rashodima na lokalnoj razini, ukupna fiskalna disciplina, strateško raspolaganje resursima i učinkovitost korištenja sredstava u pružanju javnih usluga**. Analizom će se utvrditi prostor za poboljšanja i potrebne reforme na lokalnoj i nacionalnoj razini kojima bi se osnažilo upravljanje javnim rashodima.

28

Tijekom godine obavljene su sve potrebne radnje vezane uz ugovaranje darovnice, objavljen međunarodni javni poziv za iskaz interesa konzultantskih kuća za sudjelovanje u projektu te evaluacija pristiglih iskaza interesa. Do kraja 2013. godine očekuje se odobrenje Svjetske banke za izbor konzultantske kuće i potpisivanje ugovora s izabranim konzultantima. Nakon potpisa ugovora održat će se javno predstavljanje projekta, izrada analiza i konzultacije sa Svjetskom bankom, Ministarstvom financija i gradovima u vezi nalaza analiza. Ovisno o nalazu analiza pripremit će se preporuke za poboljšanje zakonodavnog okvira i Vladi RH predložiti prihvaćanje takvih izmjena.

5. RADIONICE U OKVIRU PROGRAMA LAF EUROPSKE KOMISIJE

Local Administration Facility (LAF) program je Europske komisije u okviru kojeg su organizirani **edukativni seminari, radionice i studijska putovanja za lokalne i regionalne službenike i dužnosnike**. Partnerske organizacije na programu su Odbor regija EU, program TAIEX (Technical Assistance and Information Exchange Instrument), te Predstavništvo EU u Hrvatskoj kao informativna točka. 29

Tijekom 2013. nastavljena je suradnja, započeta 2011., između Udruge gradova i Udruge općina s jedne strane te Predstavništva EU s druge strane na području informiranja i prikupljanja gradskih i općinskih kandidata za sudjelovanje na LAF radionicama.

Sukladno pravilima LAF programa za predstavnike iz Hrvatske osigurano je do 6 mjesta za sudjelovanje na pojedinačnoj radionici, koje se u pravilu održavaju u Bruxellesu. Pojedinci koji su već sudjelovali na nekoj LAF radionici nemaju pravo na prijavu za konsektivne radionice. Troškove smještaja, puta i prehrane izabranih kandidata snosi organizator radionice – Europska komisija. Pozivi na kandidiranje za LAF radionice javni su i šalju se svim gradovima i općinama putem elektronske pošte iz ureda Udruge gradova odnosno ureda Udruge općina.

U 2013., do trenutka pisanja ovog izvještaja, poslani su pozivi za **9 radionica**, na kojima je sudjelovalo ukupno **22 predstavnika hrvatskih gradova**. Radionice su bile posvećene sljedećim temama (u zagradama su datumi održavanja radionica):

- **Postupci javne nabave** (20.-22. veljače 2013.) - izabrani sudionici iz redova gradova su: Maja Lovretin (Jastrebarsko), Marijan Vundać (Rijeka), Meri Vivoda (Buzet);
- **Održivi i konkurentni turizam** (18.-20. ožujka 2013.) - izabrani sudionici iz redova gradova su: Nada Prodan Mraković (Buzet);
- **Zaštita i upravljanje vodnim resursima** (24.-26. travnja 2013.) - izabrani sudionici iz redova gradova su: Danilo Tadić (Vukovar), Vibor Katić (Zagreb);
- **Lokalne politike za poduzetništvo te mala i srednja poduzeća** (22.-24. svibnja 2013.) - izabrani sudionici iz redova gradova su: Ivka Šimunović (Mali Lošinj), Maja Stranić Grah (Grad Pazin), Maja Vrabec (Bjelovar), Rikardo Marelić (Sisak);
- **Regionalna politika EU** (22.-24. svibnja.2013.) – izabrane sudionice su: Amra Sarunović (Udruga općina u RH), Mirta Klaričić (Reg. razvojna agencija PORIN), Ria Bilić (Udruga gradova u RH)

- **Upravljanje otpadom** (17.-19. lipnja 2013.) - izabrani sudionici iz redova gradova su: Bojan Jurdana (Rijeka);
- **Ruralni razvoj** (19.-21. lipnja 2013.) - izabrani sudionici iz redova gradova su: Ana Odvitović (Zadar), Jelena Galiat Dinjar (Bjelovar);
- **Anti-korupcija i sukob interesa** (11.-13. rujna 2013.) - izabrani sudionici iz redova gradova su: Elvira Babić Marković (Čazma), Maja Galović (Umag), Ružica Mitrović Maurović (Novigrad);
- **Lokalni gospodarski razvoj** (25.-26. rujna 2013.) - izabrani sudionici iz redova gradova su: Ivica Vlakić (Zadar), Marina Gašparić (Opatija), Zdravko Režek (Jastrebarsko);
- **Politike zapošljavanja za mlade** (16.-18. listopada 2013.) - izabrani sudionici iz redova gradova su: Ante Galić (Šibenik), Slađana Trbulin (Vukovar), Vanja Nedić (Vukovar);
- **Dobro upravljanje na lokalnoj razini** (22.-24. listopada 2013.) - izabrani sudionici iz redova gradova su: Marko Vešligaj (Pregrada), Matija Bumbak (Šibenik);

6. SUDJELOVANJE U NADZORU IPA OPERATIVNOG PROGRAMA “REGIONALNA KONKURENTNOST”

Svrha instrumenta za pretpristupnu pomoć (IPA), dostupnog od 2007., jest pomoć pri usklađivanju i provedbi pravne stečevine EU te priprema RH za korištenje Strukturnih fondova. Sastavni dio IPA programa "Regionalni razvoj" jest i potkomponenta III c "Regionalna konkurentnost" čiji je specifičan zadatak bio pripremiti RH na korištenje Europskog fonda za regionalni razvoj, poticati društvenu i ekonomsku koheziju unutar zemlje te razviti institucionalnu sposobnost i praktično iskustvo u upravljanju kapitalnim ulaganjima.

31

Operativni program (OP) sastojao se od tri prioriteta od kojih su se dva odnosila na investicije i horizontalne mjere, a treći na tehničku pomoć u upravljanju Programom. Prvi prioritet "Unaprjeđenje razvojnog potencijala slabije razvijenih područja" odnosio se na izgradnju poslovne infrastrukture u 10 županija koje zaostaju u razvoju u kombinaciji s ulaganjima u ljudske potencijale u svrhu jačanja poslovnog okruženja. Županije koje su bile obuhvaćene prvim prioritetom su: Ličko-senjska, Vukovarsko-srijemska, Zadarska, Šibensko-kninska, Sisačko-moslavačka, Požeško-slavonska, Karlovačka, Virovitičko-podravska, Brodsko-posavska, Osječko-baranjska.

Jedinicama lokalne samouprave s područja navedenih županija na raspolaganju su bila bespovratna sredstva za ulaganja u postojeću i novu poslovnu infrastrukturu: u rasponu od osnovne komunalne infrastrukture u postojećim poslovnim zonama do infrastrukture i usluga usmjerenih prema proizvodnji veće vrijednosti.

Kao dionik iz područja socio-ekonomskih partnera te sukladno horizontalnim politikama EU, predstavnici lokalne samouprave imaju pravo na sudjelovanje u procesu provedbe instrumenta za pretpristupnu pomoć kroz uključivanje u rad Sektorskog nadzornog odbora (SNO) za OP Regionalna konkurentnost. Uloga SNO-a jest osiguranje usklađenosti i koordinacije provedbe dotičnog IPA programa.

Predstavnici gradova u SNO IPA III C su: Marko Ercegović (Udruga gradova u RH) i Vedrana Knežević (Grad Koprivnica).

S ulaskom u punopravno članstvo EU IPA program prestao je djelovati, a umjesto njega usvojeni su operativni programi za korištenje Strukturnih fondova. S obzirom na specifičnost datuma ulaska RH u članstvo EU, a to je svega pola godine prije kraja isteka proračunske perspektive 2007-2013, novi operativni program trebao se napisati za preostalih 6 mjeseci, a zbog čega je u potpunosti nastavio (prekopirao) prioritete prošlog IPA III C OP-a. Najveća novost nalazi se u tome, što će natječaji za bespovratna sredstva biti otvoreni za sve jedinice

lokalne samouprave neovisno o tome da li dolaze iz područja koja zaostaju za nacionalnim prosjekom. Nadzorno tijelo za novi operativni program jest Nadzorni odbor OP Regionalna konkurentnost, koje će u pravilu imati sjednice dvaput godišnje.

U svibnju 2013. u Zagrebu je održana 12. sjednica Sektorskog nadzornog odbora za IPA OP "Regionalna konkurentnost". Na sjednici se raspravljalo o statusu provedbe projekata Operativnog programa te o izazovima i preprekama koje provedba projekata pred njih postavlja. Pored toga, rasprava je povedena i o uspješnosti trošenja sredstava Operativnog programa odnosno apsorpciji, ispunjenju pravila N+3 te mjerama za ublažavanje rizika od gubitka doznačenih sredstava. To je ujedno bila i zadnja sjednica SNO s obzirom na to da je za po ulasku RH u članstvo EU najavljena prva sjednica Nadzornog odbora OP Regionalna konkurentnost (2007-2013).

Na prvoj, konstituirajućoj sjednici Nadzornog odbora OP Regionalna konkurentnost održanoj početkom srpnja 2013. novoizabrani članovi upoznati su sa statusom pripreme OP-a, kriterija odabira i kriterija prihvatljivosti te ostalih dokumenata potrebnih za potpunu provedbu OP-a. Istodobno, predstavljen je i Komunikacijski akcijski plan za ostatak godine. Članovi su informirani da su u okviru priprema za OP ispitani i prikupljeni potencijalni regionalni razvojni projekti iz čitave Hrvatske. Tom prilikom je primljeno 217 projektnih prijedloga, ukupne vrijednosti preko 6 milijardi kuna s jednakom zastupljenošću projekata iz područja kontinentalnog turizma i turizma na jadranskoj obali.

Iduća sjednica NO zakazana je za kraj studenoga.

V. VAŽNI SASTANCI I SUDJELOVANJU U RADU RADNIH TIJELA, RADNIH SKUPINA I POVJERENSTAVA NA NACIONALNOJ RAZINI

33

1. SUDJELOVANJE U RADU SABORSKOG ODBORA ZA LOKALNU I PODRUČNU (REGIONALNU) SAMOUPRAVU

Predstavnici Udruge gradova **redovito su sudjelovali na sjednicama Odbora za lokalnu i područnu (regionalnu) samoupravu Hrvatskoga sabora** koji je matično radno tijelo Sabora i raspravlja o svim pitanjima i prijedlozima propisa koji se odnose na lokalne jedinice. Predstavnici Udruge redovito su pozivani na sjednice, a isto tako, **redovito su dostavljali pisana mišljenja i očitovanja na pojedine točke dnevnog reda** sjednica saborskog Odbora. Budući je već ranijih godina uspostavljena kvalitetna suradnja s tajništvom Odbora, pisani se materijali, ali i promo materijali te obavijesti o raznim aktivnostima redovito dostavljaju svim članovima Odbora.

2. SUDJELOVANJE U RADU VIJEĆA ZA VODNE USLUGE

Vijeće za vodne usluge osnovano je 2010. kao neovisno tijelo Republike Hrvatske radi osiguranja zakonitosti u području određivanja cijene vodnih usluga iz Zakona o vodama i naknade za razvoj iz Zakona o financiranju vodnoga gospodarstva (NN 153/09). Osnivanje Vijeća predstavlja novost u vodnogospodarskoj zakonodavnoj tradiciji Republike Hrvatske s obzirom na to da slično nadzorno tijelo prije nije postojalo.

34

Na prijedlog resornih ministarstava i socio-ekonomskih dionika vodnog sektora, Sabor je izabrao 9 članova Vijeća na mandat od 5 godina. Izabrana članovi Vijeća predloženi od nacionalnih udruga lokalnih vlasti jesu Irena Miličević, pročelnica gradskog odjela za komunalni sustav Grada Rijeke te Marko Ercegović, savjetnik u uredu Udruge gradova.

U 2013. Vijeće je održalo 28 radnih sastanaka.

Vijeće u nadzoru zakonitosti odluka o cijenama vodnih usluga prati isporučitelje vodnih usluga (komunalna društva i komunalne ustanove), a jedinice lokalne samouprave samo u slučajevima kada su u prijelaznom razdoblju do 1. siječnja 2012. unutarnje ustrojstvene jedinice gradova i općina funkcionirale kao komunalni pogoni. U nadzoru naknada za razvoj, Vijeće utvrđuje zakonitost dostavljenih Odluka o naknadi za razvoj koje usvajaju gradska i općinska vijeća.

Prema prikupljenim podacima od strane Vijeća, vodne usluge u Republici Hrvatskoj pruža 158 aktivnih isporučitelja. Dva isporučitelja, Vodoopskrba Kupa d.o.o., Petrinja i Vodovod Hrvatsko Primorje-južni ogranak d.o.o., Senj, vodu isporučuju isključivo drugim isporučiteljima vodnih usluga, a ne izravno krajnjim korisnicima vodnih usluga. Postoje i društva koja su registrirana za pružanje vodnih usluga, ali još nisu u mogućnosti aktivno pružati te usluge obzirom da izgradnja vodnih građevina još nije završena.

Za **domaćinstva**, najniži fiksni dio osnovne cijene javne vodoopskrbe iznosi 3,85 kn/mj., najviši 71,00 kn/mj, a prosječni 15,09 kn/mj. Najniži varijabilni dio osnovne cijene javne vodoopskrbe iznosi 1,94 kn/m³., najviši 10,76 kn/m³, a prosječni 4,90 kn/m³.

Za **poslovne prostore**, najniži fiksni dio osnovne cijene javne vodoopskrbe iznosi 4,05 kn/mj., najviši 93,00 kn/mj, a prosječni 21,83 kn/mj. Najniži varijabilni dio osnovne cijene javne vodoopskrbe iznosi 1,94 kn/m³, najviši 17,65 kn/m³, a prosječni 8,26 kn/m³.

U pogledu naknada za razvoj, Vijeću je dostavljeno 261 Odluka o naknadi za razvoj koje su usvojile 232 jedinice lokalne samouprave i 2 jedinice područne (regionalne) samouprave. Od ukupnog broja dostavljenih odluka, Vijeće je utvrdilo da je 241 (92,3 %) u skladu sa Zakonom

o vodama i Zakonom o financiranju vodnog gospodarstva. U preostalih 20 predmeta utvrđeni su elementi nezakovitosti te se očekuju izmjene i dopune predmetnih odluka na osnovi dopisa i uputa koje je uputilo Vijeće. Najniža registrirana naknada iznosi 0,10 kn/m³, a najveća 4,50 kn/m³.

Prosječna visina naknade za razvoj vodoopskrbe iznosi 1,18 kn/m³ isporučene vodne usluge za kućanstvo odnosno 1,46 kn/m³ isporučene vodne usluge za gospodarstvo. Prosječna visina naknade za razvoj odvodnje iznosi 1,43 kn/m³ za kućanstvo odnosno 1,63 kn/m³ za gospodarstvo.

VI. DOGAĐANJA, EDUKACIJE I OSTALE AKTIVNOSTI

1. PROGRAM INPULS - INOVACIJE I NAJBOLJA PRAKSA U LOKALNOJ SAMOUPRAVI

36

Udruga gradova prepoznala je da u praktičnom životu lokalne samouprave postoje **brojni primjeri iznimno kvalitetnog i inovativnog poslovanja (najbolje prakse)** koji nisu dovoljno istaknuti u široj javnosti niti sustavno dokumentirani, obrađivani i prezentirani. Upravo zbog izostanka promocije takvih primjera, lokalne zajednice ne prepoznaju u dovoljnoj mjeri kvalitetu takvog poslovanja, a zbog izostanka stalne dostupnosti dokumentirane prakse otežano je širenje kvalitetnog i inovativnog poslovanja, bilo neposrednom primjenom takve prakse u drugim jedinicama lokalne samouprave ili uvrštavanjem iste u obrazovne i/ili promotivne programe Udruge gradova i drugih subjekata na tržištu. Natječaj je bio najmijenjen **svim gradovima u Republici Hrvatskoj**, neovisno o članstvu u Udruzi gradova, koji su nominiranu praksu **provodili u periodu od 2009. do 2012. godine.**

Program najbolje prakse u lokalnoj samoupravi pokrenuo se s ciljem:

- **Pronalaženja i isticanja** najbolje prakse u lokalnoj samoupravi
- Povećanja **vidljivosti i dokumentiranosti** najbolje prakse
- Poticanja primjene najbolje prakse **u drugim jedinicama lokalne samouprave**
- **Širenja najboljih primjera** kroz obrazovne programe, seminare, radionice, itd.
- **Stalne promocije** inovativne lokalne samouprave u javnosti

U ovogodišnjem programu prikupljali smo, objavljivali, ocjenjivali i nagrađivali najbolju praksu u sljedećim područjima:

- Energetska učinkovitost**
- Poticanje gospodarskog razvoja**
- Predškolski odgoj**
- Suradnja s građanima i civilnim sektorom**
- Zaštita okoliša i prostorno uređenje**

Do kraja 2012. prikupljeno je **69 primjera najbolje prakse prijavljenih od strane 27 gradova.** Nakon prikupljanja i sortiranja prijave, formirani su ocjenjivački timovi koji su započeli s evaluacijskim procesom, te u obavljene preliminarne eliminacije. 9. travnju 2013. godine održana je **završna svečanost dodjele priznanja INpuls** u hotelu Westin u Zagrebu.

U kategoriji **poticanja gospodarskog razvoja** priznanje za najbolju praksu osvojio je projekt Grada Šibenika – Gradska plaža Banj. Šibenčani nisu samo izgradili gradsku plažu koja je nedostajala jednom turističkom gradu, već su i dali zamah svim gospodarskim djelatnostima vezanim za turističku ponudu grada. Priznanje za istaknutu praksu osvojili su Grad Čakovec za projekt Generation Next at Work kojim su pokrenuli shemu zapošljavanja mladih visokoobrazovanih osoba bez radnog iskustva, te Grad Vodice za projekt Gospodarske signalizacije kojim se ujednačilo i pojednostavilo oglašavanje gospodarskih djelatnosti u gradu.

37

Kategorijom **energetske učinkovitosti** dominirala je kontinentalna Hrvatska. Priznanje najbolje ponijela je praksa Grada Koprivnice naziva "Novo lice Koprivnice". Koprivničani su se okrenuli energetske učinkovitoj gradnji i rekonstrukciji – pokrenuli su program poticane stanogradnje unutar kojeg su izgradili dvije tzv. "šparne hiže" energetske razreda A+ te rekonstruirali bivši vojni kompleks u građevinu energetske razreda B u svrhu smještanja dječjeg vrtića. Titulu istaknutih praksi ponijeli su Grad Sisak za sustavni pristup efikasnog gospodarenja energijom u objektima koji se nalaze u vlasništvu grada, te Grad Zagreb za organiziranje "3. Zagrebačkog energetske tjedna".

Grad Križevci ponio je titulu najboljeg u kategoriji **zaštite okoliša i prostornog uređenja**. To priznanje im je osiguralo uvođenje sustava odvojenog skupljanja otpada na mjestu nastanka te izgradnja postrojenja za sortiranje i recikliranje prikupljenog otpada. Grad Crikvenica je nagrađen titulom istaknute prakse za projekt koji se također fokusira na prikupljanje otpada, a poseban je po tome što sadrži i komponentu plaćanja računa ovisno o količini i vrsti otpada unutar domaćinstva. Drugu istaknutu praksu provodi Grad Lepoglava koji je odlučio postati "grad bez papira" tako što je digitalizirao svu komunikaciju između vijećnika, te njih i uprave kupivši svim navedenima tablet računala.

Po pitanju kategorije **suradnje s građanima i civilnim društvom**, priznanje najbolje prakse otišlo je u Grad Labin. Labinjani su se posvetili poticanju zapošljavanja posebno osjetljive skupine – osoba s invaliditetom. Grad je otvorio i većinski financira poseban pogon, Radno-zaštitnu jedinicu za zapošljavanje osoba sa invaliditetom koja trenutačno zapošljava 6 osoba. Grad Rijeka se fokusirao na građane 3. životne dobi – pokrenuli su web stranicu penzici.rijeka.hr kako bi potaknuli riječke umirovljenike na aktivno korištenje interneta, dok je Grad Zabok u suradnji s Društvom Naša djeca osnovao Logopedski kabinet s ciljem pružanja pomoći u razvoju komunikacije djeci s poremećajima jezično-govorno-glasovne komunikacije.

Unutar kategorije **predškolskog odgoja**, praksa Istarskog grada Pule proglašena ja najboljom. Informatičkim sustavom jedinstenog upisa u vrtiće naziv E-vrtići uvelike su olakšali postupak upisa svim roditeljima. Sustav obuhvaća sve vrtiće u gradu (privatne i javne), a poseban je po tome što se roditelji prijavljuju za upis samo na jednom Upisnom punktu za 3 različite predškolske ustanove prema vlastitom izboru, a potom prioritetne upisne liste prate online 38 putem aplikacije. Titulu istaknutih praksi ponijeli su Grad Opatija za program senzibiliziranja i poticanja djece na raznovrsne sportske aktivnosti, te Grad Koprivnica za sustavan program ekološke edukacije djece vrtićke dobi.

Cilj programa INpuls nije bio samo nagraditi te istaknuti inovativne prakse, već i stvoriti trajnu vrijednost u obliku Kataloga najboljih praksi u 2013. – brošure u kojoj su nominirane prakse sustavno dokumentirane i koja pruža kontakt informacije o provoditeljima svake prakse, a kojima se svi zainteresirani mogu javiti s dodatnim pitanjima.

2. SPECIJALISTIČKI PROGRAM IZOBRAZBE U PODRUČJU JAVNE NABAVE

Udruga gradova je i u toku 2013. godine nastavila s održavanjem specijalističkog programa izobrazbe u području javne nabave. Program izobrazbe je program u trajanju od **50 nastavnih sati koji** se provodi prema nastavnom programu propisanom u Prilogu Pravilnika o izobrazbi u području javne nabave (NN 06/2012), a samu izobrazbu provode **treneri certificirani za provedbu programa** od strane Ministarstva gospodarstva.

39

Do 31. listopada 2013. godine održana su **dva programa izobrazbe** u Rijeci, u **ožujku te svibnju/lipnju 2013. godine**. Prvi program izobrazbe bio je održan od 1. do 10. ožujka za 10 sudionika, dok je drugi program izobrazbe bio proveden od 24. svibnja do 02. lipnja a nazočilo mu je 16 sudionika.

3. SEMINAR O NAPLATI POTRAŽIVANJA ZA JEDINICE LOKALNE SAMOUPRAVE

Dana 03.07.2013. je, u suorganizaciji Udruge gradova i Ministarstva Financija, održan seminar o naplati potraživanja za jedinice lokalne samouprave u Hotelu Palace (Zagreb). Sedamdesetak sudionika iz gradova (i općina) iz svih dijelova Hrvatske imali su priliku slušati predavanja vezana za konkretne mehanizme naplate potraživanja koje mogu iskoristiti u svojim sredinama.

40

Nediljka Rogošić, pomoćnica glavnoga državnog revizora iz Državnog ureda za reviziju prezentirala je izvješće o nedavno obavljenoj reviziji učinkovitosti naplate prihoda jedinica lokalne samouprave.

Ana Zorić, savjetnica u Ministarstvu financija detaljno je prezentirala novine u primjeni Uredbe o kriterijima, mjerilima i postupcima za odgodu plaćanja ili obročnu otplatu duga te prodaju, otpis ili djelomičan otpis potraživanja.

Zadnji prezenter je bio Danijel Jerman, pročelnik za financije Grada Opatije koji je sudionicima pobliže predstavio novine kod poreza i drugih javnih davanja vezane za obročnu otplatu i otpis dospjelih obveza.

4. KONFERENCIJA: „EUROPSKI FONDOVI NAKON PRISTUPANJA EUROPSKOJ UNIJI – USUSRET NOVOJ FINANCIJSKOJ PERSPEKTIVI“

41

U organizaciji Instituta za razvoj poduzetništva i europske projekte – IRPEU, Hrvatske gospodarske komore i Udruge gradova, a pod visokim pokroviteljstvom Veleposlanstva Kraljevine Nizozemske, Ministarstva regionalnoga razvoja i europskih fondova te tvrtke EU PROJEKTI., održana je konferencija "Europski fondovi nakon pristupanja Europskoj uniji – ususret novoj financijskoj perspektivi" u srijedu, 19. lipnja 2013. u prostorijama HGK u Zagrebu. Na konferenciji su, za više od 170 nazočnih predstavljene mogućnosti koje će gradovima biti na raspolaganju nakon pristupanja Hrvatske Europskoj uniji i u sljedećoj financijskoj perspektivi (2014. - 2020.).

Okupljene su na početku pozdravili Veleposlanica Kraljevine Nizozemske, Nj. Ekselencija Stella Ronner Grubačić, potpredsjednica Hrvatske gospodarske komore Vesna Trnokop Tanta, urednica portala EU-PROJEKTI.INFO Ariana Vela, koordinatorica Udruge gradova Nives Kopajtich-Škrlec te Jakša Puljiz, zamjenik ministra regionalnog razvoja i fondova EU Branka Grčića. Hrvatske korisnike već od prvog srpnja očekuje preko 450 milijuna eura novca iz strukturnih fondova Europske unije za iskoristiti za projekte samo do kraja ove godine, a do kraja 2020. godine barem milijardu eura svake godine, podsjetila je Dubravka Flinta, načelnica sektora za poslove Nacionalnog fonda pri Ministarstvu financija, što je gotovo 13 puta više novca u odnosu na postojeći program IPA. Sa strukturom i podjelom strukturnih fondova preko 170 okupljenih iz javnog, privatnog i nevladinog sektora upoznao je Zvonimir Savić, zamjenik direktorice Centra za EU pri HGK, dok su svoja iskustva u radu na EU fondovima, kao i priče o uspjehu Mađarske i Litve podijelili Gabor Kende i Viktoras Sirvydis.

Tijekom dvije panel rasprave, otvorena su i mnoga za Hrvatsku danas iznimno važna pitanja, poput kriterija podjele zemlje na NUTS II statističke regije, ali i samog znanja potencijalnih hrvatskih korisnika o tome što se iz fondova EU može i smije financirati. Dubravka Flinta iz Ministarstva financija najavila je kako će se iz Nacionalnog fonda i dalje moći sufinancirati do 35 posto troškova predfinanciranja projekta, a panelisti su zajedno poručili korisnicima kako moraju kontrolirati troškove svake faze projekta, ali posebno i njegovu cijenu nakon kraja sufinanciranja od strane fondova EU, kako korisnicima projekt ne bi postao veliki financijski teret i u konačnici korisnike doveo do bankrota.

Službeni zaključci konferencije su:

1. EU fondovi su važan, ali ne i neupitan izvor financiranja projekata jer je za provedbu potrebno imati dobro pripremljenu državnu upravu, strateške dokumente i kvalitetne projekte. 42
2. U proces pripreme strateških dokumenata potrebno je pravovremeno uključiti zainteresiranu javnost, a posebno sadašnje i buduće korisnike sredstava. Oni koji provode projekte, znaju kakva ulaganja je potrebno podržati.
3. Važno je ne zanemariti financijski aspekt projekata, to jest osigurati dovoljno sredstava za njihovo sufinanciranje kako bi projekti bili provedeni do kraja. Još je važnije osigurati financiranje nakon završetka projekta pogotovo kada se radi o infrastrukturi; izgrađene objekte potrebno je financirati i nakon završetka europskog financiranja.
4. Važno je ne zaboraviti da su Hrvatskoj, izuzev strukturnih fondova, na raspolaganju i sredstava iz programa Unije, stoga treba raditi na međusektorskoj i međunarodnoj suradnji. Samo kvalitetna partnerstva dovode do rasta, razvoja i napretka.

5. SUDJELOVANJE U PROJEKTU CIVINET – SLOVENSKO-HRVATSKE MREŽE GRADOVA ZA ODRŽIVO PLANIRANJE I UPRAVLJANJE PROMETOM

43

Udruga gradova u Republici Hrvatskoj te više hrvatskih gradova pridružili su se inicijativi uspostave slovensko-hrvatske mreže gradova CIVINET koja se predano bavi održivim planiranjem i upravljanjem prometom, ali i prijenosom znanja i dobre prakse u području održive mobilnosti.

Promet i svi problemi koje njegova organizacija donosi gradovima, opće su poznati te nažalost i općeprisutni. Umrežavanje i svi oblici povezivanja stoga su i više nego dobrodošli, i to ne samo radi razmjene iskustava, znanja i ideja, već posebno i stoga što zajedničko sudjelovanje i sinergija gradova daju veće mogućnosti za bolje korištenje sredstava europskih fondova.

Mreža CIVINET do danas je već uspostavljena u sedam zemalja EU, i to u Francuskoj, Španjolskoj, Portugalu, Italiji, Velikoj Britaniji, Irskoj i Nizozemskoj u okviru istoimenog projekta, a podržana je od strane Europske komisije. Svrha mreže je širiti znanje i iskustva na području energetske učinkovitosti i gradskog prometa povoljnijeg za okoliš i korisnike.

Slovenija i Hrvatska već su stekle iznimno iskustvo tijekom provođenja partnerskog projekta CIVITAS ELAN, koji je na europskoj razini koordinirao Grad Ljubljana, a partneri su bili Zagreb, Gent, Porto i Brno. Uspostava mreže CIVINET Slovenija - Hrvatska otvara mogućnost za daljnje aktivnosti, čak štoviše za njihovo intenziviranje za što je izvrsna platforma potpisivanje Memoranduma o osnivanju mreže CIVINET Slovenija – Hrvatska koje će biti održano 25. travnja u Ljubljani. Ukoliko se vaš grad još nije priključio inicijativi možete kontaktirati Ured Udruge gradova u RH.

VII. ORGANIZACIJSKI RAZVOJ

1. NOVI ČLANOVI

Do 31.10. Udruzi gradova je pristupilo 6 članova : – **Grad Pakrac, Grad Opuzen, Grad Kaštela, Grad Pregrada, Grad Pleternica** te **Grad Trilj**, te Udruga gradova sada broji 110 članova.

44

2. NOVA WEB STRANICA

Tijekom 2013. godine pristupilo se izradi nove i funkcionalnije web stranice Udruge gradova kako bi se članovima olakšao pristup informacijama te kako bi se pospješila i automatizirala komunikacija između stručne službe udruge i članstva. Stranica je trenutačno u završnoj fazi izrade te će biti pokrenuta sredinom studenog 2013. godine.